

Kultur / **Bøger**

Dette er ikke wellness

Sisyfos på absurd arbejde. Udsnit fra bogens forside

ANMELDELSE / 17.11.15

Sisyfos-myten er stort spark i maven på nutidens selvhjælpsbøger og deres jagt på lykken. Hos Camus er der slet ingen jagt.

Victor Boy Lindholm

Det vælter i denne tid ind med nye selvhjælpsbøger. Bøger, der vil hjælpe en med at udvikle sig selv, til at

blive et bedre menneske, der kan leve friere, blive mere effektiv, blive lykkeligere. De fleste bliver skrevet med en form for utilitaristisk nytteetik som forbillede, hvor tanken er, at hvis man blot opdrages til de rigtige, nyttige principper, får man et godt liv. Et godt liv defineret ud fra parametrene yoga, kildevæld og stenalderkost. Det bliver lidt kedeligt. Læst med moderne øjne skriver Camus også selvhjælpslitteratur, men i modsætning til bøgerne om spelt og smoothie-kure, er hans dunderende prosa befriende at læse. Bogen er da også blevet til under lidt mere dramatiske omstændigheder, nemlig Anden Verdenskrig, og det kan mærkes. Camus vil ikke afdække, hvordan du bliver et nyttigt individ, men hvordan du kan komme til at se tilværelsens absurditet. *Sisyfos-myten* fortæller ganske enkelt om, hvordan Camus mener man bør leve for at erkende dette.

Menneskets problem er dets evige søgen efter mening, når der nu siden religionernes fald slet ikke er nogen mening. I religionen er meningen med livet, at ens sjæl lever videre efter døden, men for det ateistiske menneske er der døden og kun døden. Derfor må Camus finde ud af, hvordan mennesket kan leve uden at drives til selvmord. Han spørger: »Men hvad vil det sige at leve i dette univers?« Camus svarer selv noget henslængt, at det ikke betyder andet end at være ligeglad med fremtiden og udtømme alle livets muligheder. Mangt en gymnasieelev har læst dette som en retfærdiggørelse for misantropi og nihilisme – som en undskyldning for at udskyde alt. Men det er ikke Camus' pointe. Det han vil vide er, om man kan leve uden at søge tilflugt i konformiteten og religionernes forklaringsmodeller.

Kan man leve uden noget håb, når man ved, at morgendagen ikke bringer nogen forklaring? Kan man holde hånden fra selvmordet, hvis tilværelsen ikke indeholder anden mening end selve døden? Dette er den centrale tanke for Camus, som han forklarer med den efterhånden næsten notoriske idé om absurditet. Men skal man leve i denne absurditet, er det ikke løssluppenhed, som kræves af mennesket, nej – Camus kræver disciplin. »Jeg har andetsteds påvist, at den menneskelige vilje ikke har noget andet mål end at opretholde bevidstheden. Men dette kan ikke lykkes uden disciplin.« Camus vil frigøre mennesket for den angst, der opstår med moralsystemernes sammenbrud. Hvor livet før havde mening i efterlivet, har det nu kun mening i dette liv. Derfor er Camus bedre læsning end selvhjælpsbøgerne, fordi den peger ud af af det enkelte menneske og ind i den fælles verden, hvor man kan være menneske for andre.

At læse Camus er en paranoid oplevelse. Her skal man kigge langt efter den harmoni og velvære, som de moderne selvhjælpsbøger prædiker. Dette er ikke *wellness*. På mange måder dunder Camus med samme vokabular som Nietzsche. Verden er kaotisk og uden absolutte sandheder. Mennesket må selv finde sit moralsystem. Det eneste, der kan være sandt er, at der ikke findes noget absolut givent. Det er voldsomt at læse Camus, livet er meningsløst, men man må ikke begå selvmord, modsat skal man være fuldstændig fri. Man skal træde ind i den menneskelige sfære, fuldstændigt løsnet fra alt andet end absurditeten. Det er ikke nogen særlig nem opgave, og Camus er langt fra en stor pædagog. Det er alt eller intet. Enten er du fanget i en konform virkelighed, hvor du tror på gamle værdiløse moralsystemer eller også er du det modige menneske, der tør indse, at verden er absurd. Det er ret rigtigt. Det efterlader meget lidt plads, til den meget menneskelige angst, som friheden kan medføre. Jeg efterlades med et spørgsmål:

Hvor finder jeg værdierne i den absurde eksistens? Måske ude blandt de andre bange mennesker.

FAKTA

Albert Camus, *Sisyfos-myten*

Oversat af Helga Vang
Lauridsen, 160 sider,
129,95 kr.

Sisyfos-myten udkom
første gang på fransk i
1942. Er netop blevet
genudgivet af
Gyldendal med forord
af Thomas Boberg